

STÄRKT
BEVARANDESKYDD
FÖR VÅRT RÖRLIGA
KULTURARV!

BEVARA OSS VÄL!

Det är vårt gemensamma kulturarv. Trots det är det få som känner till att det svenska kulturarvet är uppdelat i två delar – ett fast kulturarv (exempelvis byggnader och möbler) och ett rörligt kulturarv (det som rullar, flyter och flyger). Okänt för de flesta är också att den svenska kulturmiljölagen inte omfattar vårt rörliga kulturarv. Därför vill vi som brukar det berätta för allmänheten att våra fartyg och båtar, våra fordon, ånglok och flygplan är ett hotat kulturarv som helt saknar bevarandeskydd. Och vi gör det i form av ett upprop!

Riksantikvarieämbetet föreslog i december 2018 ett lagskydd för det rörliga kulturarvet, såsom museijärnvägar, historiska båtar och fartyg, veteranbilar och veteranflygplan. Varken Kulturdepartementet eller regeringen var intresserade.

Det de historiska transportmedlen har gemensamt är att de berättar om det moderna samhällets framväxt och hur människor har rest och varor transporterats genom århundraden. Många av fordonen och farkosterna är fortfarande rörliga och tillgängliga i samhället. De är oftast omhändertagna av ideella krafter och centrala för lokal besöksnäring.

Det mest centrala i rapporten som Riksantikvarieämbetet överlämnade 2018 var förslaget om ett stärkt skydd för det rörliga kulturarvet i form av att en hänsynsregel skulle skrivas in i kulturmiljölagen.

– Med en sådan paragraf skulle statliga och kommunala myndigheter ges stöd att kunna ta hänsyn till historiska transportmedel, så att dessa kan hållas fortsatt rörliga samtidigt som äldre teknik och utförande så långt möjligt bibehålls, sade Maria Adolfsson, då utredare på Riksantikvarieämbetet.

– Det rörliga kulturarvet är till största delen ett levande kulturarv. Det är huvudsakligen ideella organisationer och privatpersoner som ser till att hålla fordon rullande, flytande och flygande. De behöver bättre förutsättningar för att kunna fortsätta med sina insatser för att bevara och använda kulturarvet. Därför föreslår vi en så kallad hänsynsregel i kulturmiljölagen, sade dåvarande riksantikvarie Lars Amréus när Riksantikvarieämbetet lämnade över sin utredning i december 2018.

Transporthistoriskt Nätverk bildades 2012. Nätverket och de elva riksförbund som ingår arbetar under parollen ”BEVARA OSS VÄL!”. Deras arbete för det rörliga kulturarvet riktar sig till myndigheter och politiker. Vi som brukare vänder oss till allmänheten och berättar om vårt gemensamma kulturarv. Vi fick Transporthistoriskt Nätverks tillstånd att arbeta under samma paroll och tog fram en vimpel med samma budskap – givetvis i svenska flaggans färger.

Ingen har patent på flaggan. Tvärtom vill vi erbjuda alla som på olika sätt arbetar för att bevara vårt rörliga kulturarv en gemensam symbol som visar att vi samverkar. Festivaler, regattor, bilkorteger, eskadrar. Klassiska bilar, skutor, motorbåtar, motorcyklar, ångbåtar, segelbåtar, ånglok. Allt som behöver bevaras väl!